

«Mottakernavn»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»
«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon
Toril Austvik, 75 54 78 43

Rullering av strategisk plan for jordvern Nordland - spørsmål om innspill

I løpet av det siste året har det kommet flere nye nasjonale signaler om betydningen av et sterkt jordvern. Statsforvalteren starter derfor opp arbeidet med å rullere gjeldende strategiske plan for jordvern i Nordland 2022-2025.

Har du innspill til rulleringen?

Vi inviterer alle som ønsker det til å komme med innspill i forbindelse med rullering av strategisk plan for jordvern i Nordland. Du kan sende innspillene til oss innen 03.05.2024.

Vi planlegger å vedta ny strategisk plan innen utgangen av 2024. Planen vil bli sendt på høring i løpet av høsten og den skal gjelde fra 01.01.25.

Før vi startet opp med arbeidet ønsker vi innspill:

- Beskriv gjerne lokale utfordringer når det gjelder jordvern
- Bør vi fortsatt ha mål for maksimal omdisponering av både dyrka og dyrkbar jord?
- Bør våre regionale mål reduseres på lik linje med det nasjonale målet?
- Bør planen ha strategier og tiltak for å nå målene?
- Har dere forslag til tiltak?
- Hvordan syns dere vår nåværende strategi fungerer?
- Andre innspill til innhold

Nasjonal jordvernstrategi

Stortinget vedtok [ny nasjonal jordvernstrategi](#) i juni 2023. Den nasjonale jordvernstrategien følger opp FNs bærekraftsmål, og har et utvidet jordvernbegrep.

Årlig omdisponering av dyrka jord skal være redusert fra 3 000 til 2 000 dekar per år innen 2030. Strategien har flere ulike tiltak som skal bidra til at målet om redusert omdisponering blir nådd. Et av tiltakene i strategien var et brev som regjeringen sendte ut til kommunepolitikerne i januar i år om [matjord og arealplanlegging i kommunene](#).

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

I juni 2023 la regjeringen fram [nye nasjonale forventninger](#) til regional og kommunal planlegging. Regjeringen har som mål å øke den norske selvforsyningsgraden av mat. Av hensyn til beredskap og mulighetene for matproduksjon, er det nødvendig å ta vare på jordressursene over hele landet og sikre at jorda holdes i drift. Bevaring av dyrka jord er derfor en nasjonal interesse. Omdisponering av dyrka jord skal reduseres, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med ny nasjonal jordvernstrategi fra 2023.

NOU 2023:17 Nå er det alvor

Matproduksjon er viktig beredskap. De viktigste forutsetningene for norsk matsikkerhet er kontinuerlig produksjon av mat innenlands. Å ivareta ressursgrunnlaget for norsk matproduksjon gjennom god forvaltning av ressursene er sentralt for forsyningsikkerheten. I et slikt perspektiv er jordvern viktig. [NOU 'en kan lastes ned her](#).

Riksrevisjonens undersøkelse om matsikkerhet

[Undersøkelsen](#) konkluderer blant annet med at arealressursene i jordbruket ikke forvaltes på en fullt ut bærekraftig måte. Dreneringsaktiviteten er lavere enn behovet, noe som svekker både produksjonsgrunnlaget og produktiviteten i jordbruket. Betydelige jordbruksareal av god kvalitet bygges ned og omdisponeres, noe som svekker produksjonsgrunnlaget. Det er svakheter ved bruken av virkemidlene som skal ivareta dyrka og dyrkbar jord. Store jordbruksarealer av god kvalitet er ikke i drift, og oppfølgingen av driveplikten er svak.

Bærekraft i det norske matsystemet – Nasjonal dialog og innspill

[Rapporten](#) peker på at ressurser i hele landet må tas i bruk for verdiskaping og videre utvikling av bærekraftige matsystem på lokalt og nasjonalt nivå. Hensyn til beredskap og selvforsyning har blitt løftet høyere på den politiske dagsorden, både i Norge og i andre land.

Strategisk plan for jordvern i Nordland 2022-2025

Statsforvalteren i Nordland har hatt en strategisk plan for jordvern siden 2011. Gjeldende plan ble vedtatt i januar 2022. [Planen kan lastes ned her](#).

Formålet i planen er «vern av jordsmonn er forutsetningen for å dyrke mat, opprettholde naturmangfold, regulere vannets kretsløp, binde karbon og skape verdier, arbeidsplasser og gode lokalsamfunn. Det vil også bidra til å nå FNs bærekraftsmål og sikre at jorda disponeres ut fra framtidige generasjoners behov.»

I planen har vi fire resultatmål:

1. Tap av dyrka jord skal være mindre enn 150 dekar i snitt per år for Nordland i perioden 2022-2025.
2. Tap av dyrkbar jord skal være mindre enn 150 dekar i snitt per år for Nordland i perioden 2022-2025.
3. Jordbruksarealene i Nordland skal drives.
4. Beiteressursene i utmarka skal sikres for framtidige generasjoner

Hva er jordvern?

Jordvern betyr vern av arealer med dyrka og dyrkbar mark, og av jordsmonnet. Jordvernet vurderes ut fra de verdier jordsmonnet og jordbrukslandskapet har for natur og samfunn; for å dyrke mat, opprettholde naturmangfold, regulere vannets kretsløp, binde karbon og skape verdier,

arbeidsplasser og gode lokalsamfunn. Jordsmonnet leverer en rekke økosystemtjenester som vi er avhengige av. Både nedbygging og jordforringelse skader det biologiske mangfoldet i jorda. Jord spiller også en viktig rolle for klimagassutslipp. Ensidig drift uten tilførsel av organisk materiale kan føre til store tap av karbon fra jord. Bærekraftig landbruk kan øke karbonlageret i matjorda og være med på å dempe klimaendringene.

For å bidra til kunnskapsgrunnlaget for Stortingets behandling av nasjonal jordvernstrategi har NIBIO utarbeidet et nytt kunnskapsgrunnlag. Rapporten er en oppdatering og utvidelse av rapporten som ble skrevet til revidering av jordvernstrategi 2021. Rapporten beskriver utfordringer for verdens matproduksjon i lys av en mer utfordrende geopolitisk situasjon og betydningen av vern av jord. Sammenhengen mellom bærekraft, jordvern, matsikkerhet og jordsmonnets funksjoner og økosystemtjenester omtales. [Rapporten kan lastes ned fra NIBIO](#). Rapporten er også et viktig kunnskapsgrunnlag for oss når vi skal rullere vår plan.

Vi håper på mange innspill til rulleringen!

Med hilsen

Katrine Erikstad (e.f.)
landbruks- og reindriftsdirektør

Stein Tage Domaas
underdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
Norsk Institutt for Bioøkonomi	Postboks 115	1431	ÅS
Nordland Bondelag	Storgata 3A	8006	BODØ
Nordland bonde- og småbrukarlag	Kjerringøyveien 1154	8093	KJERRINGØY
Narvik kommune	Postboks 64	8501	NARVIK
Nesna kommune	Moveien 24	8700	Nesna
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO i RANA
Rødøy kommune		8185	Vågaholmen
Røst kommune		8064	Røst
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Sortland kommune	Postboks 117	8401	Sortland
Steigen kommune	Rådhuset	8281	Leinesfjord
Sømna kommune		8920	Sømna
Sørfold kommune	Strandveien 2	8226	Straumen
Træna kommune		8770	Træna
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	Mosjøen
Vega kommune	Gladstad	8980	Vega
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	Leknes

Vevelstad kommune		8976	Vevelstad
Værøy kommune	Postboks 2523	8063	Værøy
Vågan kommune	Postboks 802	8305	Svolvær
Øksnes kommune	Storgata 27	8430	MYRE
Alstahaug kommune	Postboks 1006	8805	Sandnessjøen
Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Beiarn kommune	Kommunehuset, Nedre Beiarveien 906	8110	Moldjord
Bindal kommune	Rådhuset	7980	Terråk
Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	Brønnøysund
Bø kommune	Rådhuset	8475	Straumsjøen
Dønna kommune		8820	Dønna
Evenes kommune	Postboks 43	8539	Bogen i Ofoten
Fauske kommune	Postboks 93	8201	Fauske
Flakstad kommune		8380	Ramberg
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	Inndyr
Grane kommune	Rådhuset	8680	Trofors
Hadsel kommune	Rådhusgata 5	8450	Stokmarknes
Hamarøy kommune	Marie Hamsuns vei 3	8294	Hamarøy
Hattfjellidal kommune	O.T. Olsens vei 3 A	8690	Hattfjellidal
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	Korgen
Herøy kommune	Silvalveien 1	8850	Herøy
Leirfjord kommune		8890	Leirfjord
Lurøy kommune		8766	Lurøy
Lødingen kommune	Postboks 83	8411	Lødingen
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	Ørnes
Moskenes kommune		8390	Reine
NORSK	Meieriveien 5	9510	ALTA
LANDBRUKSRÅDGIVNING			
NORD NORGE			
JORDVERN NORDLAND	c/o 4H Nordland Sjøgata 15	8006	BODØ
4H NORDLAND	Folkets Hus Prinsens gate 115	8005	BODØ
STATENS VEGVESEN BODØ	Postboks 1403	8002	BODØ
KONTORSTED			

Kopi av brevet er sendt til

- Landbruksforum Nordland
- Partnerskap Landbruk Nordland